

# הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

## צרתה בצדה

רצה לטעמיה  
לאמר בסוף פירקון (לקמן  
סה) נושא אלם כמה נשים על אשתו:  
**שיתקיים ע"י אחרים**. אע"ג  
דמשמע צפרק אע"פ  
(כמוצט 77 סג. וס) שנשא בתו של  
ר"ע דקאמר התם צרתיה של ר"ע  
עבדא ליה לנן עוזאי הכי הא אמר  
צפ"ק דסוטה (77 ד:): **דנשא ויגרש:**  
ויאל

אמר מקשטא ליה תכא ומהדרא ליה גבא אמר רבי חמא בר חנינא כ"ביון

שנשא אדם אשה עונותיו מתפקקין שנאמר **3** מצא אשה מצא טוב ויפק רצון

מה' **4** במערבא כי נסיב אינש איתתא אמרי ליה הכי מצא או מוצא מצא

דכתיב מצא אשה מצא טוב מוצא דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה

אמר רבא אשה רעה מצוה לגרשה דכתיב **4** גרש ליץ ויצא מודן וישבות דין

וקלון ואמר רבא אשה רעה וכתובתה מרובה צרתה בצדה דאמרי אינשי

בחברתה ולא בסילתא ואמר רבא קשה אשה רעה כיום סגריי שנאמר **5** דלך

טורד ביום סגריי ואשת מדינים נשתוה ואמר רבא בא וראה כמה טובה אשה

טובה וכמה רעה אשה רעה כמה טובה אשה טובה דכתיב מצא אשה מצא

טוב אי בגוה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהכתוב משבחה אי

בתורה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהתורה נמשלה בה כמה רעה

אשה רעה דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה אי בגוה משתעי קרא

כמה רעה אשה רעה שהכתוב מוגנה אי בגיהנם משתעי קרא כמה רעה אשה

רעה שגיהנם נמשלה בה **6** הנני מביא רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה אמר

רב נחמן אמר רבה בר אבוה זו אשה רעה וכתובתה מרובה **7** נתנני ה' בידי

לא אוכל קום אמר רב חסדא אמר מר עוקבא בר חייה זו אשה רעה וכתובתה

מרובה במערבא אמרו זה שמוזנותיו תלוין בכספו **8** בניך ובנותיך נתונים לעם

אחר **9** אמר רב חנן בר רבא אמר רב זו אשת האב **9** בגויי נבל אכעיסם אמר

רב חנן בר רבא אמר רב זו אשה רעה וכתובתה מרובה רבי אליעזר אומר

אלו הצדוקים וכן הוא אומר **10** אמר נבל בלבו אין אלהים וגו' במתניתא תנא

אלו אנשי ברבריא ואנשי מרטנאי שמהלכין ערומים בשוק שאין לך משוקין

ומתועב לפני המקום יותר ממי שמהלך בשוק ערום רבי יוחנן אמר אלו חברים

אמרו ליה לר' יוחנן אתו חברי לבלל שגא מפני המתנות גזרו על המרחצאות

יתיב גזרו על ג' מפני ג' גזרו על הבשר מפני המתנות גזרו על המרחצאות

מפני הטבילה קא מחטמי שכבי מפני ששמחים ביום אידם שנאמר **11** והיתה

יד ה' בכם ובאבותיכם אמר רבה בר שמואל זו חטוטי שכבי דאמר מר בעון

חיים מתים מתחטטין א"ל רבא לרבה בר מארי כתיב **12** לא יאספו ולא יקברו

לדומן על פני האדמה יהיו וכתוב **13** ונבחר מות מחיים אמר ליה נבחר מות

לרשעים שלא יחיו בעולם הזה ויחטאו ויפלו בגיהנם **14** כתוב בספר בן סירא

אשה טובה מתנה טובה **15** לבעלה וכתוב טובה בחיק ירא אלהים נתת

אשה רעה צרעת לבעלה מאי תקנתיה יגרשנה ויתרפא מצרעתו אשה

כפלים העלם עניך מאשת חן פן תלכד במצודתה אל תט אצל בעלה למסוך עמו יין ושכר כי בתואר

אשה יפה רבים הושחתו ועצומים כל הרוגיה רבים היו פצעי רובל המרגילים לדבר ערוה בניצוץ מבקיר

גחלת ככלוב מלא עוף כן בתיהם מלאים מרמה אל תצר צרת מחר כי לא תדע מה ילד יום שמא מחר

בא ואיננו נמצא מצטער על העולם שאין שלו מנע רבים מתוך ביתך ולא הכל תביא ביתך רבים יהיו דורשי

שלומך גלה סוד לאחד מאלף **16** אמר רבי אסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר **14** כי רוח

מלפני יעמוף ונשמות אני עשיתי תניא רבי אליעזר אומר **17** ככל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר **15** שופך דם האדם באדם דמו ישפך וכתוב בתריה **16** ואתם פרו ורבו רבי **17** יעקב אומר **18** כאילו

ממעט הדמות שנאמר **15** כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב בתריה ואתם פרו וגו' בן עזאי אומר כאילו

שופך דמים וממעט הדמות שנאמר ואתם פרו ורבו אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש נאה מקיים נאה מקיים

ואין נאה דורש ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים אמר להן בן עזאי ומה אעשה ישנפשי חשקה בתורה אפשר

לעולם שיתקיים על ידי אחרים תניא אידך רבי אליעזר אומר כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר שופך דם האדם וסמוך ליה ואתם פרו וגו' רבי אלעזר בן עזריה אומר כאילו ממעט הדמות

בן עזאי אומר וכו' אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש וכו' **19** ת"ר **17** ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל

במדבר י לו

מן החטא **6** מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק

בריה **1** ומוצא אני מר ממות את האשה א"ל

כגון מאן כגון אמך **6** והא **2** מתני ליה רב

יהודה לרב יצחק בריה אין אדם מוצא קורת

רוח אלא מאשתו ראשונה שנאמר **2** יהי

מקורך ברוך ושמה מאשת נעורייך א"ל כגון

מאן כגון אמך מתקיף תקיפא ועבורי מיעברא

במלה היכי דמי אשה רעה אמר אביי

מקשטא ליה תכא ומקשטא ליה פומא רבא

אמר רבי חמא בר חנינא כ"ביון

שנשא אדם אשה עונותיו מתפקקין שנאמר **3** מצא אשה מצא טוב ויפק רצון

מה' **4** במערבא כי נסיב אינש איתתא אמרי ליה הכי מצא או מוצא מצא

דכתיב מצא אשה מצא טוב מוצא דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה

אמר רבא אשה רעה מצוה לגרשה דכתיב **4** גרש ליץ ויצא מודן וישבות דין

וקלון ואמר רבא אשה רעה וכתובתה מרובה צרתה בצדה דאמרי אינשי

בחברתה ולא בסילתא ואמר רבא קשה אשה רעה כיום סגריי שנאמר **5** דלך

טורד ביום סגריי ואשת מדינים נשתוה ואמר רבא בא וראה כמה טובה אשה

טובה וכמה רעה אשה רעה כמה טובה אשה טובה דכתיב מצא אשה מצא

טוב אי בגוה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהכתוב משבחה אי

בתורה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהתורה נמשלה בה כמה רעה

אשה רעה דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה אי בגוה משתעי קרא

כמה רעה אשה רעה שהכתוב מוגנה אי בגיהנם משתעי קרא כמה רעה אשה

רעה שגיהנם נמשלה בה **6** הנני מביא רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה אמר

רב נחמן אמר רבה בר אבוה זו אשה רעה וכתובתה מרובה **7** נתנני ה' בידי

לא אוכל קום אמר רב חסדא אמר מר עוקבא בר חייה זו אשה רעה וכתובתה

מרובה במערבא אמרו זה שמוזנותיו תלוין בכספו **8** בניך ובנותיך נתונים לעם

אחר **9** אמר רב חנן בר רבא אמר רב זו אשת האב **9** בגויי נבל אכעיסם אמר

רב חנן בר רבא אמר רב זו אשה רעה וכתובתה מרובה רבי אליעזר אומר

אלו הצדוקים וכן הוא אומר **10** אמר נבל בלבו אין אלהים וגו' במתניתא תנא

אלו אנשי ברבריא ואנשי מרטנאי שמהלכין ערומים בשוק שאין לך משוקין

ומתועב לפני המקום יותר ממי שמהלך בשוק ערום רבי יוחנן אמר אלו חברים

אמרו ליה לר' יוחנן אתו חברי לבלל שגא מפני המתנות גזרו על המרחצאות

יתיב גזרו על ג' מפני ג' גזרו על הבשר מפני המתנות גזרו על המרחצאות

מפני הטבילה קא מחטמי שכבי מפני ששמחים ביום אידם שנאמר **11** והיתה

יד ה' בכם ובאבותיכם אמר רבה בר שמואל זו חטוטי שכבי דאמר מר בעון

חיים מתים מתחטטין א"ל רבא לרבה בר מארי כתיב **12** לא יאספו ולא יקברו

לדומן על פני האדמה יהיו וכתוב **13** ונבחר מות מחיים אמר ליה נבחר מות

לרשעים שלא יחיו בעולם הזה ויחטאו ויפלו בגיהנם **14** כתוב בספר בן סירא

אשה טובה מתנה טובה **15** לבעלה וכתוב טובה בחיק ירא אלהים נתת

אשה רעה צרעת לבעלה מאי תקנתיה יגרשנה ויתרפא מצרעתו אשה

כפלים העלם עניך מאשת חן פן תלכד במצודתה אל תט אצל בעלה למסוך עמו יין ושכר כי בתואר

אשה יפה רבים הושחתו ועצומים כל הרוגיה רבים היו פצעי רובל המרגילים לדבר ערוה בניצוץ מבקיר

גחלת ככלוב מלא עוף כן בתיהם מלאים מרמה אל תצר צרת מחר כי לא תדע מה ילד יום שמא מחר

בא ואיננו נמצא מצטער על העולם שאין שלו מנע רבים מתוך ביתך ולא הכל תביא ביתך רבים יהיו דורשי

שלומך גלה סוד לאחד מאלף **16** אמר רבי אסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר **14** כי רוח

מלפני יעמוף ונשמות אני עשיתי תניא רבי אליעזר אומר **17** ככל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר **15** שופך דם האדם באדם דמו ישפך וכתוב בתריה **16** ואתם פרו ורבו רבי **17** יעקב אומר **18** כאילו

ממעט הדמות שנאמר **15** כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב בתריה ואתם פרו וגו' בן עזאי אומר כאילו

שופך דמים וממעט הדמות שנאמר ואתם פרו ורבו אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש נאה מקיים נאה מקיים

ואין נאה דורש ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים אמר להן בן עזאי ומה אעשה ישנפשי חשקה בתורה אפשר

לעולם שיתקיים על ידי אחרים תניא אידך רבי אליעזר אומר כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר שופך דם האדם וסמוך ליה ואתם פרו וגו' רבי אלעזר בן עזריה אומר כאילו ממעט הדמות

בן עזאי אומר וכו' אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש וכו' **19** ת"ר **17** ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל

במדבר י לו

מן החטא **6** מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק

בריה **1** ומוצא אני מר ממות את האשה א"ל

כגון מאן כגון אמך **6** והא **2** מתני ליה רב

יהודה לרב יצחק בריה אין אדם מוצא קורת

רוח אלא מאשתו ראשונה שנאמר **2** יהי

מקורך ברוך ושמה מאשת נעורייך א"ל כגון

מאן כגון אמך מתקיף תקיפא ועבורי מיעברא

במלה היכי דמי אשה רעה אמר אביי

מקשטא ליה תכא ומקשטא ליה פומא רבא

אמר רבי חמא בר חנינא כ"ביון

שנשא אדם אשה עונותיו מתפקקין שנאמר **3** מצא אשה מצא טוב ויפק רצון

מה' **4** במערבא כי נסיב אינש איתתא אמרי ליה הכי מצא או מוצא מצא

דכתיב מצא אשה מצא טוב מוצא דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה

אמר רבא אשה רעה מצוה לגרשה דכתיב **4** גרש ליץ ויצא מודן וישבות דין

וקלון ואמר רבא אשה רעה וכתובתה מרובה צרתה בצדה דאמרי אינשי

בחברתה ולא בסילתא ואמר רבא קשה אשה רעה כיום סגריי שנאמר **5** דלך

טורד ביום סגריי ואשת מדינים נשתוה ואמר רבא בא וראה כמה טובה אשה

טובה וכמה רעה אשה רעה כמה טובה אשה טובה דכתיב מצא אשה מצא

טוב אי בגוה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהכתוב משבחה אי

בתורה משתעי קרא כמה טובה אשה טובה שהתורה נמשלה בה כמה רעה

אשה רעה דכתיב ומוצא אני מר ממות את האשה אי בגוה משתעי קרא

כמה רעה אשה רעה שהכתוב מוגנה אי בגיהנם משתעי קרא כמה רעה אשה

רעה שגיהנם נמשלה בה **6** הנני מביא רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה אמר

רב נחמן אמר רבה בר אבוה זו אשה רעה וכתובתה מרובה **7** נתנני ה' בידי

לא אוכל קום אמר רב חסדא אמר מר עוקבא בר חייה זו אשה רעה וכתובתה

מרובה במערבא אמרו זה שמוזנותיו תלוין בכספו **8** בניך ובנותיך נתונים לעם

אחר **9** אמר רב חנן בר רבא אמר רב זו אשת האב **9** בגויי נבל אכעיסם אמר

רב חנן בר רבא אמר רב זו אשה רעה וכתובתה מרובה רבי אליעזר אומר

אלו הצדוקים וכן הוא אומר **10** אמר נבל בלבו אין אלהים וגו' במתניתא תנא

אלו אנשי ברבריא ואנשי מרטנאי שמהלכין ערומים בשוק שאין לך משוקין

ומתועב לפני המקום יותר ממי שמהלך בשוק ערום רבי יוחנן אמר אלו חברים

אמרו ליה לר' יוחנן אתו חברי לבלל שגא מפני המתנות גזרו על המרחצאות

יתיב גזרו על ג' מפני ג' גזרו על הבשר מפני המתנות גזרו על המרחצאות

מפני הטבילה קא מחטמי שכבי מפני ששמחים ביום אידם שנאמר **11** והיתה

יד ה' בכם ובאבותיכם אמר רבה בר שמואל זו חטוטי שכבי דאמר מר בעון

חיים מתים מתחטטין א"ל רבא לרבה בר מארי כתיב **12** לא יאספו ולא יקברו

לדומן על פני האדמה יהיו וכתוב **13** ונבחר מות מחיים אמר ליה נבחר מות

לרשעים שלא יחיו בעולם הזה ויחטאו ויפלו בגיהנם **14** כתוב בספר בן סירא

אשה טובה מתנה טובה **15** לבעלה וכתוב טובה בחיק ירא אלהים נתת

אשה רעה צרעת לבעלה מאי תקנתיה יגרשנה ויתרפא מצרעתו אשה

כפלים העלם עניך מאשת חן פן תלכד במצודתה אל תט אצל בעלה למסוך עמו יין ושכר כי בתואר

אשה יפה רבים הושחתו ועצומים כל הרוגיה רבים היו פצעי רובל המרגילים לדבר ערוה בניצוץ מבקיר

גחלת ככלוב מלא עוף כן בתיהם מלאים מרמה אל תצר צרת מחר כי לא תדע מה ילד יום שמא מחר

בא ואיננו נמצא מצטער על העולם שאין שלו מנע רבים מתוך ביתך ולא הכל תביא ביתך רבים יהיו דורשי

שלומך גלה סוד לאחד מאלף **16** אמר רבי אסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר **14** כי רוח

מלפני יעמוף ונשמות אני עשיתי תניא רבי אליעזר אומר **17** ככל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר **15** שופך דם האדם באדם דמו ישפך וכתוב בתריה **16** ואתם פרו ורבו רבי **17** יעקב אומר **18** כאילו

ממעט הדמות שנאמר **15** כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב בתריה ואתם פרו וגו' בן עזאי אומר כאילו

שופך דמים וממעט הדמות שנאמר ואתם פרו ורבו אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש נאה מקיים נאה מקיים

ואין נאה דורש ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים אמר להן בן עזאי ומה אעשה ישנפשי חשקה בתורה אפשר

לעולם שיתקיים על ידי אחרים תניא אידך רבי אליעזר אומר כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך

דמים שנאמר שופך דם האדם וסמוך ליה ואתם פרו וגו' רבי אלעזר בן עזריה אומר כאילו ממעט הדמות

בן עזאי אומר וכו' אמרו לו לכן עזאי יש נאה דורש וכו' **19** ת"ר **17** ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל

במדבר י לו

מסורת הש"ס

(א) [מסורתין כג: א] (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל) (לא) (לב) (לג) (לד) (לה) (לו) (לז) (לח) (לט) (מ) (מא) (מב) (מג) (מד) (מה) (מו) (מז) (מח) (מט) (נ) (נא) (נב) (נג) (נד) (נה) (נו) (נז) (נח) (נט) (ס) (סא) (סב) (סג) (סד) (סה) (סז) (סח) (סט) (סז) (סח) (סט) (ע) (עא) (עב) (עג) (עד) (עה) (עו) (עז) (עח) (עט) (פ) (פא) (פב) (פג) (פד) (פה) (פו) (פז) (פח) (פט) (צ) (צא) (צב) (צג) (צד) (צה) (צו) (צז) (צח) (צט) (ק) (קא) (קב) (קג) (קד) (קה) (קו) (קז) (קח) (קט) (קכ) (קכא) (קכב) (קכג) (קכד) (קכה) (קכו) (קכז) (קכח) (קכט) (קל) (קלא) (קלב) (קלג) (קלד) (קלה) (קלו) (קלז) (קלח) (קלט) (קמ) (קמא) (קמב) (קמג) (קמד) (קמה) (קמו) (קמז) (קמח) (קמט) (קנ) (קנא) (קנב) (קנג) (קנד) (קנה) (קנו) (קנז) (קנח) (קנט) (קס) (קסא) (קסב) (קסג) (קסד) (קסה) (קסו) (קסז) (קסח) (קסט) (קע) (קעא) (קעב) (קעג) (קעד) (קעה) (קעו) (קעז) (קעח) (קעט) (קפ) (קפא) (